

23.3.2023

Päijät-Hämeen liitto

Asiatunnus 528/00.04.01/2023

Lausunto Lahden kaupunkiseutusuunnitelman ja Päijät-Hämeen rakennemallin ehdotuksesta

Taustana Heinolan näkemys luonnosvaiheen versioihin

Kaupunkiseutusuunnitelma ja rakennemalli olivat kesäkaudella 2022 nähtävillä kolmena vaihtoehtoisena luonnoksena, jotka oli nimetty mitoituksen tasoa kuvaavasti: XS, M ja XL. Heinolan kaupunki piti antamassaan lausunnossa kannatettavimpana luonnosversiota XL.

Heinola piti vaihtoehdon XL etuna, että siinä oli tuettu kokonaisvaltaisimmin Päijät-Hämeen elinvoimaa ja kestäväää kehitystä valtakunnallisen tason liikenneverkkoa ja joukkoliikennettä kehittäen. XL-luonnosversiossa oli mm. esitetty toteutukseen uutena henkilöliikenteen yhteysvälinä rautatieyhteys Lahti-Heinola-Mikkeli. Kokonaistavoitteellisia liikenneverkkoratkaisuja pidettiin merkittävänä, eikä niiden toteutuksen ainoana arviointikriteerinä ole esimerkiksi Päijät-Hämeen väestökehitys.

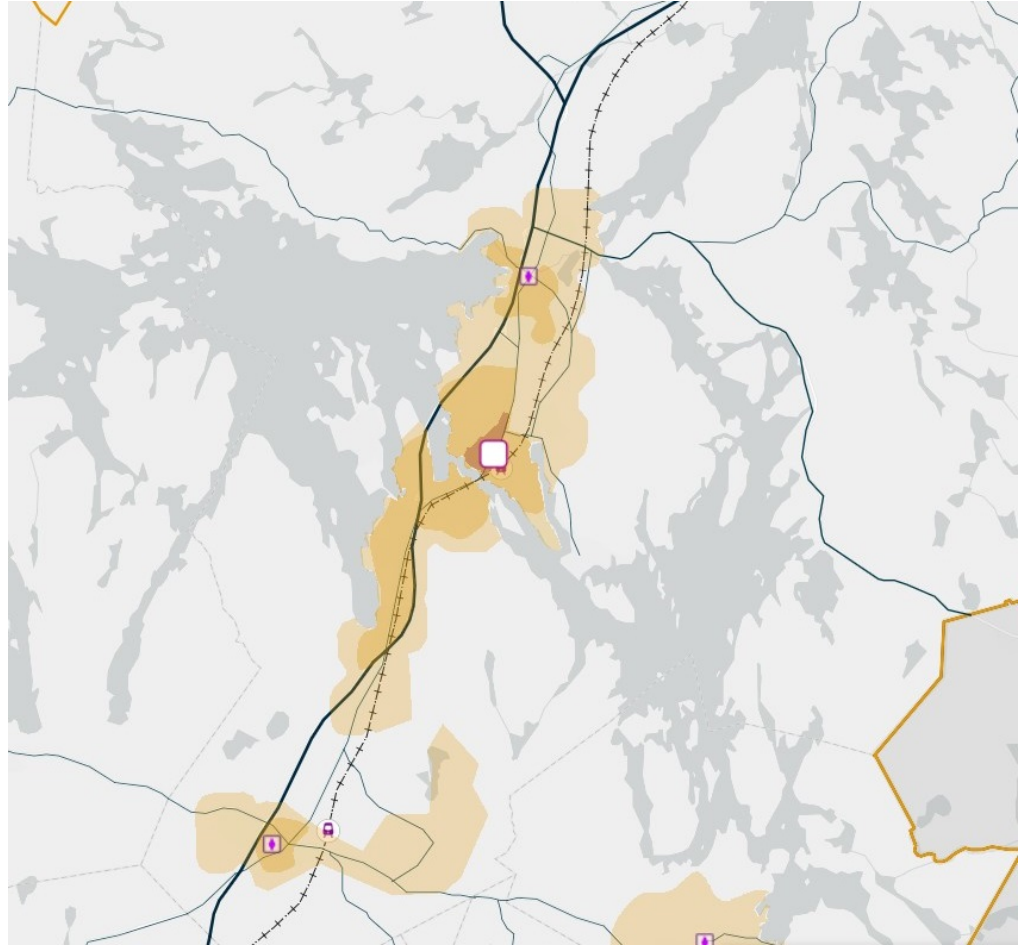
Tavoitteellisesti kasvavan väestön sijoittumista pääasiassa nykyisiin taajamiin ja joukkoliikennekäytävien yhteyteen pidettiin kestäväänä kehitystrendinä ja asukkaiden palvelutasoa tukevana asiana. XL-luonnoskartalla oli mm. esitetty luontevasti ja tavoitteellisesti, että Vierumäki ja Urheilupuiston alue kehittyvät yhtenäiseksi taajamaksi.

Nähtävillä olevan ehdotuksen sisältö Heinolan osalta, teemoittain tulkittuna

Asuminen

Heinolan taajama-alueet on esitetty kolmessa luokittelussa: kaupunkikeskus (tumma ruskea), tiheä taajama (keskitumma) ja harva taajama (vaalea). Taajama-alueiden rajaukset ovat pääosin samat kuin luonnosvaiheessa. Urheilupuiston alueen taajama-alueita on hieman laajennettu Suurijärven pohjoisosan ympärille. Urheilupuiston ja Vierumäen taajaman toisiinsa yhdistyvät taajama-alueet on esitetty luontevasti ja Heinolan kaupungin omien aluekehitysnäkemyksen mukaisesti.

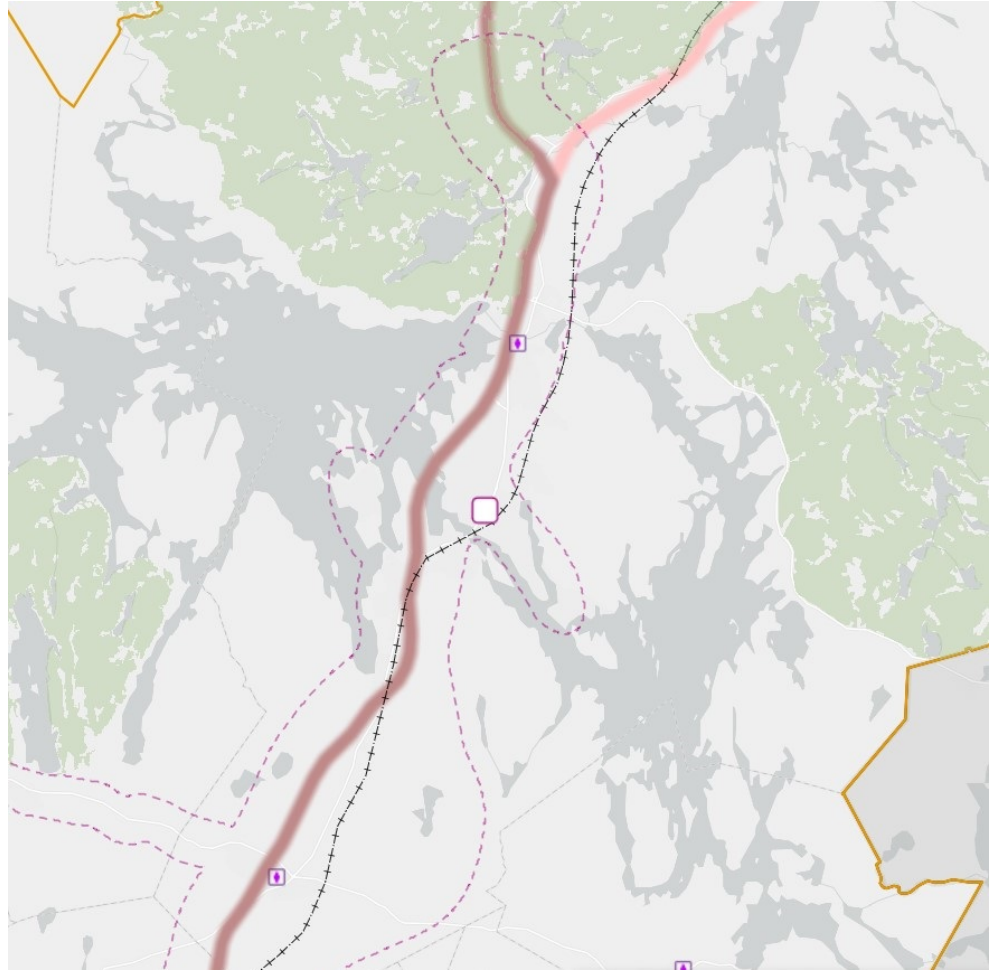
23.3.2023

Ehdotuksen mukaan vuonna 2060 maakunnan 226 000 asukkaasta nykyistä suurempi osa asuu palvelujen äärellä sekä kestävä liikunnan mahdollistavilla alueella keskuksissa ja joukkoliikennekäytävien varrella.

Ehdotuksessa uusia asumisen alueita on muodostunut maakuntaan vähäisesti, kuitenkin esim. Heinolassa Vierumäelle. Suhteellisesti suurimpia asumisen kasvukeskittymiä on syntynyt raideliikenteen henkilöasemien läheisyyteen Orimattilan Hennaan, Heinolan Vierumäelle ja Hollolan Nostavalle. Myös Lahden seudun yhtenäisen taajamarakenteen sisällä olevat uudet henkilöjunaliikenteen seisakkeet Okeroisissa, Hennalassa ja Karistossa sekä duo-raitiotieyhteyden Heinola-Lahti-Orimattila varrella ovat kasvattaneet asemanseutujen läheisyydessä asuvien määrää.

23.3.2023

Elinkeino- ja työpaikat

Keskusverkosto on sama kuin luonnosvaiheessa: kaupunkikeskuksena Heinolan keskusta sekä paikalliskeskuksina Vierumäki ja Heinolan kirkonkylä (symbolimerkinnyt).

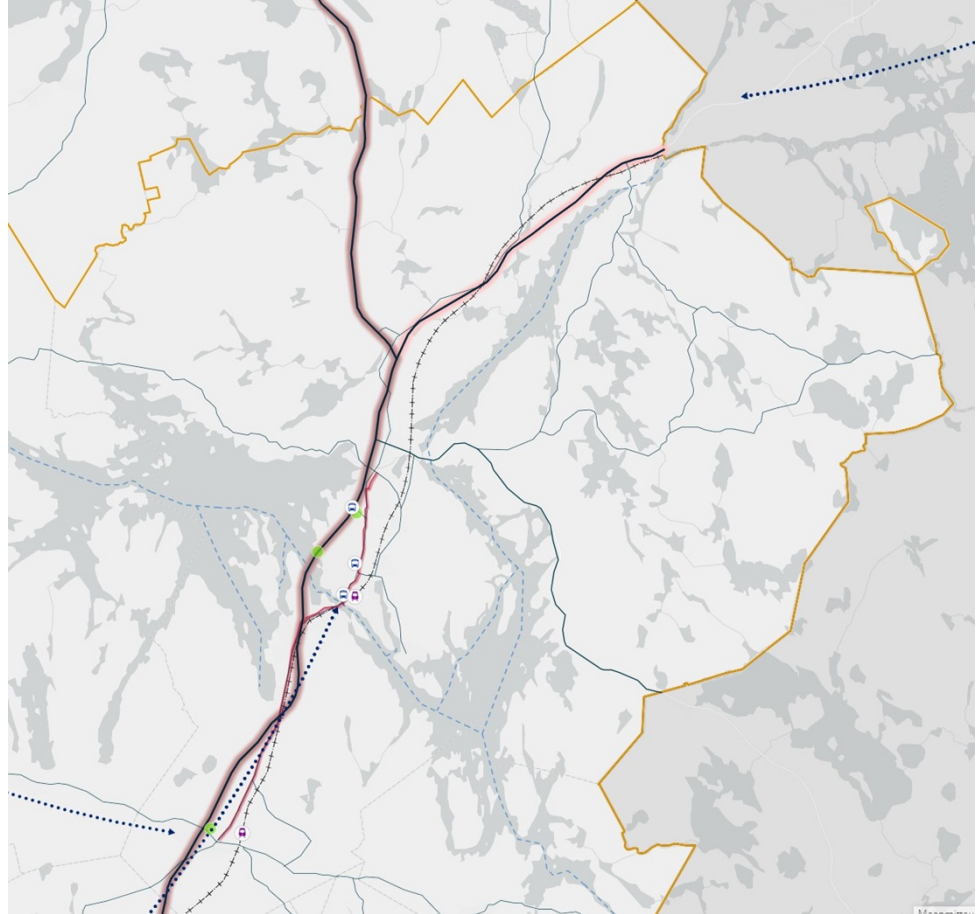
Ehdotuksessa useimmat elinkeinojen ja työpaikkojen kehittämisvyöhykkeet (karttarajaus katkoviivalla) sijaitsevat koko maakunnassa suurimpien keskusten välisten pääliikenneväylien varrella. Heinolassa kehittämisvyöhykkeisiin kuuluvat keskustaajama, Vierumäen ja urheiluopiston alue sekä koko valtatie 4:n lähiseutu Lusiin asti. Lisäksi maaseutumainen Vääksey–Vierumäki -kehittämisvyöhyke on tiivistynyt taajamien välillä maaseudun monipuolistuneiden yritystoimintojen varassa.

Suurin osa taajama-asutuksesta sijaitsee elinkeinojen ja työpaikkojen kehittämisvyöhykkeillä, jotka ulottuvat laajalti myös taajamien yhdyskuntarakenteen mukaisesti. Hennan, Nostavan ja Vierumäen roolit työpaikkakeskittyminä ovat kasvaneet.

23.3.2023

Laajoiksi metsäalueiksi on Heinolassa merkitty maaseutualueita idässä ja pohjoisessa.

Liikenne

Pyöräliikenteen seudulliset pääreitit kulkevat tärkeimpien keskusten välillä ja lähellä keskustoja, missä pyöräliikenteen potentiaali on suurin; Heinolassa kirkonkylältä keskustan kautta Vierumäelle.

Joukkoliikenteen edellytykset ovat parantuneet väestön tiivistyessä asemaseuduille ja olemassa olevan yhdyskuntarakenteen alueelle. Joukkoliikenteen yhteysvälit maakunnan sisällä ulottuvat Lahden keskustasta Nastolaan sekä lähimpiin kuntakeskuksiin Hollolaan, Orimattilaan ja Heinolaan.

Lahti on henkilöjunaliikenteen tärkeä keskus. Lahdesta Heinolan kautta Mikkeliin kulkeva uusi Savon oikorata on lyhentänyt matka-aikaa Lahdesta Mikkeliin ja Kuopioon. Myös Lahden oikorataa on nopeutettu mahdollistamaan 300 km/h kulkevien junien liikennöinti.

Taloudellisesti kannattavan lähijunaliikenteen mahdollisuuksia on parannettu tiivistämällä maankäyttöä juna-asemien vaikutusalueella. Lähijunalla tai duoraitiovaunulla voi matkustaa kerran tunnissa

---

Heinolan kaupunki

PL 1001, 18101 Heinola, asiakaspalvelupiste Spotti, Torikatu 8

Puh. (03) 849 30 (vaihde), kirjaamo@heinola.fi

Y-tunnus 1068892-9

www.heinola.fi

PIENI KAUPUNKI, ISO ELÄMÄ

23.3.2023

Helsingin, Riihimäen ja Kouvolan lisäksi Heinolan ja Orimattilan keskustan suuntiin. Duoraitiotiellä Heinolaan suuntaan on seisakkeet Ahtialassa ja Vierumäellä. Uusien seisakkeiden sijainnit tarkentuvat seuraavissa suunnitteluvaiheissa.

Euroopan laajuisen TEN-T -liikenneverkon ydinverkkoon Päijät-Hämeessä kuuluvat valtatie 4 sekä rataverkon osuus Helsingistä Lahden kautta Kouvolaan. Kattavaan verkkoon lukeutuvat lisäksi valtatie 5 Heinolan Lusista kohti Mikkeliä, valtatie 12 Päijät-Hämeessä sekä Lahti-Riihimäki rataosuus.

Laiva- ja veneväylät palvelevat vesiliikenteen kehittymistä sekä vapaa-ajan veneilyä ja matkailua. Ehdotuksessa varaudutaan myös Mäntyharjun kanavayhteyden toteuttamiseen, jolloin tuloksena on vesistöyhteys Päijänteeltä Saimaalle ja edelleen Suomenlahdelle.

Viherverkosto

Viherverkosto muodostuu ekologisesta verkostosta ja virkistysverkostosta. Viherverkostoon kuuluu myös viheralueiden väliset yhteydet. Heinolan osalta viheralueiden (laajat vihreät aluemerkinnyt) ja

23.3.2023

viheryhteyksien (pistekatkoviiva) karttamerkinnot eivät ole muuttuneet luonnosvaiheeseen nähden. Lisäksi karttamerkinnot ovat luonnonsuojelualueet vaaleammalla vihreällä sekä Salpausselät ruskealla viivalla.

Heinolan kaupungin lausunto kaupunkiseutusuunnitelman ja rakennemallin ehdotukseen

Kaupunkiseutusuunnitelman ja rakennemallin suunnitteluprosessi on kokonaisuudessaan ollut laadukas, kattava ja tavoitteellinen. Laaditut selvitykset ja laajalla vuorovaikutuksella saadut kehitysajat tukevat kuntien kehitys- ja kaavoitustyötä. Heinolan osalta etua saadaan esimerkiksi strategisen yleiskaavan tulevaan päivittämiseen sekä Vierumäen-Urheilupuiston-Konniveden osayleiskaavatyöhön.

Kokonaisuudessaan Heinolan kaupunki katsoo ehdotuksen olevan kaupungin omien mm. alueidenkäyttöön, liikennejärjestelmään ja hiili-neutraalisuuteen liittyvien kehittämistarpeiden mukainen. Ehdotus on laadittu MAL-sopimuksen tavoitteita tukevaksi.

Ehdotuksessa Heinolan alueelle esitettyihin aluevarauksiin ja muihin merkintöihin ei ole tässä vaiheessa merkittävää kommentoitavaa. Kun alueidenkäyttötarkoituksia tarkennetaan tulevaa maakuntakaava laadittaessa, on hyvä ottaa huomioon mm. nyky-yhteiskuntaan kuuluva monipaikkaisuuden ja asumismahdollisuuksien kehittäminen Vierumäen ja urheilupuiston alueella. Heinolalle on keskeistä myös keskusta-alueen asumisen kehittämisen ja tiivistämisen toteutuminen.

Liikennejärjestelmien osalta Heinola puoltaa ehdotettua duoraitiotie-yhteyttä sekä erityisesti Savon oikorataa. Näiden kokonaisvaltaista edistämistä tulee jatkaa MAL-sopimusprosessilla.

MAL-sopimusmenettelyyn liittyviä keskeisiä jatkoyhteistyön teemoja ovat mm. asumistarjonnan monipuolistaminen, vanhan asuntokannan uudistuminen toimivammaksi ja energiatehokkaammaksi sekä hiili-neutraalisuutta tukevan infran ja elinkeinotoiminnan edistäminen. Jatkosuunnittelussa olisi myös hyvä hyödyntää ekologisia käytäviä entistä paremmin luonnonarvoina, hiilinieluinä, virkistyskäytössä sekä Geopark-matkailun tukena.

Heinolan kaupunki

Jari Parkkonen
kaupunginjohtaja

Hanna Hurmola-Remmi
hallinto- ja kehitysjohtaja

23.3.2023

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu